

КАЛЕНДАРДЫК - ТЕМАТИКАЛЫК ПЛАН
ДИНДЕРДИН ӨНУГУУ ТАРЫХЫ. 9 - КЛАСС
 (жумасына 1 саат, жылына 34 саат)

№	Сабактын темасы	сааты	План/ күнү	Факт /күнү	Мазмуну	Үй тапшырмасы
I чейрек						
1	Киришүү. Дин жөнүндө түшүнүк. Диндин классификациясы.	1			Дин жана анын пайда болушу жана анын пайда болуу себептери, өнүгүү этаптары. Диндин классификациясы	
2	Дин маданияттын ажырагыс бөлүгү катары	1			Маданият, дин маданияты жана анын маңызы. Дүйнө жүзүндөгү диндердин көп түрдүүлүгү. Дүйнөлүк маданияттын өнүгүшүндөгү диндин ролу жана орду. Маданий баалуулуктар: адам, каада-салт, ырым жырымдар, баалуулуктар. Адамдын жана диндин өз ара мамилеси.	
3	Алгачкы диний ишенимдер. Мифтер	1			Алгачкы адамдардын көз карашы. Алгачкы диний ишенимдердин пайда болушу. Байыркы адамдардын жүрүш- түрүш этикасы. Байыркы адамдардын майрамы. Диний каада – салттар. Музыка жана бийдин пайда болушу. Алгачкы музыкалык аспаптар. Аска-зоо бетиндеги сүрөттөр. Ыйык жайлардын пайда болушу. Кыргыздардын ырым – жырымдары. Шаманизм шаман түшүнүгү. Магия.	
4	Байыркы диний ишенимдер	1			Зороастризм – эң байыркы дин, Митра кудайына сыйынуу Зороастризмдеги кудайлар. Манихейство, Теңирчик. Отко, сууга ж.б. сыйынуу. Парсизм. Теңирчилик майрамдары.	
5	Индуизм Джайнизм				Индиянын дини жана маданияты. Ведалар дини. Индиянын кудайлар пантеону. Брахманизм. Индуизм жана андагы негизги багыттар. Джайнизм жана анын келип чыгышы. Өзгөчөлүктөрү	
6	Конфуцианство.				Конфуцийдин окуусу жана анын ыйык китеби “Лунь - юй” (“Аңгемелер жана ой толгоолор). Диний философия.	
7	Даосизм, Синтоизм, Иудаизм				Дао жана даосизм. Даосизмдин пайда болушу жана китеби. Даосизмдеги негизги түшүнүктөр. Жаратылыш менен жакшы мамиледе болуу. Синтоизм – япондордун байыркы диний ишенимдери синтоизм булагы катары:	

					тотемизм, анимизм, магия, ата- бабалардын арбагына сыйынуу ж.б. Б.з.ч. II – I миң жылдыктардагы иудаизм дининин келип чыгуусунун коомдук – тарыхый себептери. Негизги агымдар.	
8	Буддизм жана буддизмдин негиздери. Буддизмдеги негизги агым.				Буддизм дини, философиясы, маданияты жана жашоо образы. Б.з.ч. VI к Индиядагы диний – философиялык система – буддизмдин келип чыгуу себептери. Буддизмдеги “Төрт асыл чындык” Буддалык жашоо образынын сегиз максаты. Трипитака – буддизмдин ыйык китеби. Буддизмдеги негизги агымдар: Махаяна, Хинаяна	
9	Кайталоо				Өтүлгөн темаларды кайталоо. эске салуу. Тест менен иштөө ж.б.	
2 чейрек.						
1	Христиан дини жана анын калыптануу доору	1			Христиан дининин пайда болушу. Иисус Христос – диний реформатор. Христиандыктын ыйык китеби – Библия. эски осуят, жаңы осуят. Чиркөөлөрдүн бөлүнүшү	
2	Христиан дининин бөлүнүшү. Католицизм Православие. Протестантизм	1			Христиан дининин бөлүнүшү. Католицизмдин пайда болушу. Рим папасы. ватикан. Куриялар. Ордендер. Догматтары. Ишеним символуна кошумча киргизүү. Католиктердин жерөлгөлөрүндөгү өзгөчөлүктөр. Азыркы абалы. Католицизм жана маданият. Православиенин христиандык агым катары өзгөчөлүгү. Догматтары. православие жана маданият. Протестантизм. Христиандык агым катары протестантизмдин өзгөчөлүгү. Тарыхый өнүгүшү. Протестантизмдин классикалык агымдары жана азыркы абалы. Азыркы секталар. Дүйнөдөгү протестанттар.	
3	Ислам дини жана анын тарыхы	1			Ислам дини жана анын тарыхы. Ислам дининин пайда болушу. Мухаммед пайгамбар. Курандын орду жана мааниси. Мусулмандардын бирдиктүү коому. Ислам дининин таралышындагы тоскоолдуктар.	
4	Ислам дининдеги агымдар				Ислам дининин бөлүнүшү. Суннизм. Шиизм. Алардын айырмачылыктары жана окшоштуктары. Алар таркаган аймактар. Исламдагы вахабисттик кыймыл	
5	Ислам дининин өзгөчөлүктөрү.				Адам укуктары, зекет, ажылык, намаз, орозо. Баланы тарбиялоодогу ата-энени жоопкерчилиги. Тарбиялык мааниси ж.б.	

6	Исламдагы нравалык баалуулуктары				Ислам маданияттын дүйнөсү. Диндеги уруксат берилүүчү (адал) жана тыюу салуучу (арам) нерселер. Коомдогу мусулмандардын өзү- өзү алып жүрүүсү, өз ара жардамдашуу жана достук. Ден – соолук жана сергек жашоо. Ислам майрамдары жана каада- салттары.	
7	Ислам маданиятынын дүйнөсү				Ислам цивилизациясы дүйнөлүк цивилизациянын бир бөлүгү. Исламдагы илим жана билим берүү. Ислам жана искусство. Мусулман архитектурасы. Дүйнөлүк цивилизациянын өнүгүшүнө исламдын кошкон салымы.	
8	Кыргызстанда ислам динин таралышы				Тянь – Шанга, Жети сууга жана Фергана өрөөнүнө исламдын таркоо процесси. Кыргыздардын исламды кабыл алуусу. Диний ишенимдери.	
3 чейрек						
1	Ишеним				Ыймандын негиздери. Ишенимдин адам жашоосундагы ролу. Алла Таалага ишенүү – ыйман негиздеринин эң биринчиси жана өзөгү. Ыйман келтирүү. Ишенимдин маанилүүлүгү	
2	Ибадат жана анын бөлүнүшү.				Ибадаттарды аткаруудагы жоопкерчиликтер жана шарттар. Ибадаттын бөлүнүшү жана маанилүүлүгү. Ибадаттын түрлөрүнүн жол - жоболорун чечмелөө.	
3	Ахлак (ихсан) деген эмне?.				Каада-салттагы адеп-ахлак менен диний ахлактын окшотук жана айрымачылыктары. Адеп – ахлактын булагы. Ислам дининде адеп – ахлактын орду.	
4	Мухаммед пайгамбардын замандаштары: Сахабалар баяны.				Ислам динин жайылтуунун негизги максаты. Сахаба деген ким? Алгачкы сахабалар. Мадинага көчүү. Пайгамбардын төрт халифи. Терминдер менен иштөө: сахабалар, мухажир, ансар	
5	Имам Азам жана ханафий мазхабы				Ханафий мазхабы деген эмне? Имам Азамдын өмүр таржымалы жана ишмердүүлүгү.	
6	Ханафий мазхабынын өзгөчөлүктөрү				Ханафий мазхабынын түшүнүү жолдору. Фикхтын функциясы. Ханафий мазхабынын ыкмалары. Ханафий мазхабынын башка өлкөлөрдө таралышынын негизги себептери	
7	Ханафий мазхабынын Борбордук Азияга таралышы				Ханафий мазхабынын таралышы. Кыргызстандын аймагындагы аалымдар.	

8	Абу Мансур аль-Матуриди жана ишеним мектеби				Матуридий ишеним мектебинин өзгөчөлүктөрү. Абу Мансур аль-Матуриди өмүр таржымалы жана ишмердиги.	
9	Мамлекет менен диндин өз ара кызматташуусу.				Мамлекет деген эмне?. Диний чөйрөдөгү азыркы мамлекеттик саясаттын негизги принциптери. Диндин эң маанилүү функциялары	
4 чейрек						
1	Кыргыз Республикасынын диний чөйрөдөгү мамлекеттик саясаты				Кыргызстандагы постсоветтик диний абал. Кыргыз Республикасынын диний чөйрөдөгү мамлекеттик саясатынын негиздери.	
2	Конфессиялар аралык ынтымак жана толеранттуулук				Толеранттуулук. Динде мажбурлоо жок. Диндердин (Адамзаттын) орток баалуулуктары. Башка ынанымдардын баалуулуктарын сыйлоо. Жакшы иштерде биргелешүү. Ырыс алды ынтымак.	
3	Кыргызстандагы диний агымдар				Бүгүнкү күндөгү Кыргызстандагы диний агымдар жана алардын ишмердүүлүгү. Алардын кызыкчылыктары жана максаттары, иш - аракеттери	
4	Терроризм жана анын пайда болушу, түрлөрү				Терроризм жана анын пайда болушу, алар таркаган аймактар. Терроризмдин төрт түрү: терроризм, саясий терроризм, диний-саясий терроризм жана этносаясий терроризм. Радикалдуу агымдар жана алардын таралышы ж.б.	
5	Терроризмге көрүлгөн чаралар				Терроризмдин идеяларынын коомдо жайылышына каршы мамлекеттин жүргүзгөн саясаты, ар кандай иш чаралар. Диний билимсиздик менен күрөшүү.	
6	Дин жана коом				Диндин коомдун өнүгүшүнө тийгизген таасири жана өз ара байланышы. Коомдогу маанилүү орду. Диндин мамлекет менен тыгыз байланышы.	
7	Илим жана дин				Илим менен диндин ортосундагы байланыш, диний билимдер.	
8	Кайталоо					
	Баары 34 саат					